

VERN SJØ - IKKE LAND!

Porsanger sameforening krever at Porsangerfjorden blir en forsøksfjord der ressursgrunnlaget for sjøsamisk bosetting og kultur bygges opp. Det må innføres totalt forbud mot snurrevad og sildesnurrepere for å bygge opp fiskestammene i fjorden. Vern av fjorder og kystnære områder er noe samiske interesser lenge har bedt om, men lite er gjort. Arbeidet med å verne fjorder og kystnære områder mot overfiske, aktive redskaper og andre inngrep må intensiveres.

Det er paradoksal at store landområder som tradisjonelt brukes av samer vernes tross stor motstand, samtidig som lite gjøres for å verne områder der samiske interesser faktisk ber om vern. Videre vern av landområder som brukes av tradisjonelle samiske næringer er unødvendig. Det er viktigere å sikre samisk bruksrett til disse områdene. Dette medfører at naturområdene bevares, og er derfor effektivt som vern.

Det kan virke som det er lettvint for myndighetene å verne store naturområder som er blitt bevart gjennom samisk bruk, slik at vernearealet ser stort ut på papiret. På denne måten oppfyller Norge tilsynelatende internasjonale forpliktelser. Faktum er imidlertid at over halvparten av alle rødlistede* arter i Norge lever i edelløvskog og kystnær barskog i Sør-Norge. På land er det derfor slike områder det haster med å verne.

**Den norske rødlista er en oversikt over arter som er utrydningstruet, utsatt for betydelig reduksjon eller naturlig sjeldne, og inneholder 3 799 arter. 103 arter er utryddet i Norge de siste 150 årene, og 864 arter er i dag direkte truet og sårbare. Mer enn annenhvert år forsvinner en ny art i Norge.*

Bakgrunnsinformasjon:

- Bare 1,5 prosent av produktiv skog i Norge er vernet. Skogforskerne konkluderte i 2003 med at det tallet må opp på minst 4,6 prosent dersom vi skal sikre et minimum av det biologiske mangfoldet i våre skoger.
- Overordnede, internasjonale anbefalinger (IUCN, Verdenskommisjonen for miljø og Utvikling, Nordisk Råd) anbefaler vern av mellom 5 og 15% av den produktive skogen
- Svensk forskning (SOU 1998) anbefaler å verne fra 9 – 16% av den produktive skogen i ulike landsdeler i Sverige, mest i sør, mindre i nord
- Dersom målet er å sikre de fleste av de rødlistede artene, er det forskernes beste faglige skjønn at 9,3% av den produktive skogen i Norge må vernes
- I følge ”Evaluering av skogvernet i Norge” (NINA Fagrapport 54, 2002) er det vernet ca. 746 km² produktiv skog i Norge. Dette arealet har klar skjev fordeling i forhold til geografisk representativitet. Som i Sverige og Finland ligger en stor del av arealet vernet skog i nordlige og høyereliggende regioner og på fattig mark (79% ligger i de to nordligste skogsonene).
- Det er dokumentert at det biologiske mangfoldet generelt er rikere i lavereliggende, rike og klimatiske gunstige områder enn i mer høyereliggende strøk
- Det er anslått at halvparten av artene som fins i landet lever i skog, og bort imot halvparten av alle artene på rødlista er knyttet til skog.
- Om lag 2/3 av alle våre plante- og dyrearter, og 58 prosent av artene på ”rødlista” for Norge (truede, sjeldne, hensynskrevende og sårbare arter), er knyttet til skog.

Kilder: Norges Naturvernforbund og Den Norske Turistforening